

A Magyar Kémikusok Egyesületének tudományos ismeretterjesztő folyóirata és hivatalos lapja

SZERKESZTŐSÉG:

Felelős szerkesztő: LENTE GÁBOR
KISS TAMÁS örökös tb. főszerkesztő
Olvasószerkesztő: SILBERER VERA
Tervezőszerkesztő: HORVÁTH IMRE

Szerkesztőbizottság:

KEGLEVICH GYÖRGY,
a szerkesztőbizottság elnöke,
BÁLINT MÁRIA, BUZÁS ILONA,
DOMBRÁDY ZSOLT, FÁBIÁN ISTVÁN,
GREINER ISTVÁN, HANCSÓK JENŐ,
KALÁSZ HUBA, KISS TAMÁS,
MERNYÁK ERZSÉBET, SKODÁNÉ
FÖLDES RITA, ifj. SZÁNTAY CSABA,
SZÉPVÖLGYI JÁNOS, TÖMPE PÉTER,
ZÉKÁNY ANDRÁS

Szerkesztők:

DOBÓ DORINA, KEGLEVICH KRISTÓF,
KERTI GÁBOR, KOVÁCS LAJOS,
NAGY GÁBOR, PAP JÓZSEF SÁNDOR

Szerkesztőségi titkár: KOCOR ERIKA

Kapják az Egyesület tagjai és a megrendelőik
A szerkesztésért felel: LENTE GÁBOR

Szerkesztőség: 1106 Budapest,
Fehér út 10. (White Office)
Tel.: 36-20-214-0808
E-mail: mkl@mke.org.hu

Kiadja a Magyar Kémikusok Egyesülete
Felelős kiadó: SZABÓ JÁNOS ZOLTÁN
Nyomdai előkészítés: HORVÁTH IMRE
Nyomás: Europrinting Kft.
Felelős vezető: ENDZSEL ERNŐ
Ügyvezető igazgató

Terjeszti a Magyar Kémikusok Egyesülete
Az előfizetési díjak befizethetők a CIB Bank
10700024-24764207-51100005 sz.
számlájára „MKL” megjelöléssel
Előfizetési díj egy évre 15 950 Ft
(MKE-tagoknak: 9000 Ft)
Egy lapszám ára: 1450 Ft. Külföldön terjeszti
a Batthyany Kultur-Press Kft.,
H-1014 Budapest, Szentháromság tér 6.
1251 Budapest, Postafiók 30.
Tel./fax: 36-1-201-8891, tel.: 36-1-212-5303

Hirdetések-Anzeigen-Advertisements:
KOCOR ERIKA

Magyar Kémikusok Egyesülete,
1106 Budapest, Fehér út 10. (White Office)
Tel.: 36-20-214-0808,
e-mail: mkl@mke.org.hu

Aktuális és archivált számaink honlapunkon
(mkl.mke.org.hu) olvashatók

Index: 25 541
HU ISSN 0025-0163 (nyomtatott)
HU ISSN 1588-1199 (online)
DOI: 10.24364/MKL.2025.03

A lapot az MTA MTMT indexeli, és a REAL,
továbbá az Országos Széchényi Könyvtár
(OSZK) Elektronikus Periodika Adatbázisa
és Archivuma (EPA) archiválja

Az MKL márciusi száma a megszokott módon érdekes írásokat, híreket és interjúkat szed csokorba. Az interjúalanyokkal folytatott beszélgetések, a szakosrovatok érdekesítő információkat közvetítenek, melyek továbbgondolásra ajánlottak. Sajnos ennek a számnak is van szomorú aktualitása. Sohár Pálról, a magyar szerkezetkutatás doyenjéről írt nekrológiájában Náray-Szabó Gábor egy rendkívüli kutatói pályáról emlékezik meg.

Az MKL fontos fóruma szakmánknak, ami kívülálló számára is áttekinthető ad a kémia oktatásához, a kémiai kutatásokhoz, a vegyiparhoz köthető aktuális kérdésekről. Amikor azonban elégedetten hátradől az ember, hogy milyen szép és kerek a világ, beléhasít a kétely, hogy vajon tényleg jól van-e ez így. Elegendő-e, ha csak egy kiváló magazin lapjain adunk hírt magunkról? Megszólalunk-e nagy horderejű ügyekben, amik kétséget kizárólag kötődnek

a kémiához és a vegyiparhoz? Vállalkozunk-e arra, hogy a nyilvánosság előtt szakmai érvek mentén véleményt mondjunk esetleg élesen vitatott témákban? Tisztában vagyunk-e azzal, hogy nagy felelősségünk van a gazdasági és társadalmi folyamatok alakításában is? Számtalan hasonló kérdést lehet feltenni, amelyekre mindenki vérmérséklete és habitusa szerint tud válaszolni. Én úgy látom, hogy felelős a kép. Vannak ügyek – például a kémia oktatása, a kémikus utánpótlás helyzete, a kutatásfinanszírozás –, amikkel kapcsolatban az elmúlt években gyakran jelentek meg állásfoglalások. Érthető okokból, hiszen a munkánkat közvetlenül meghatározó kérdésekről van szó.

Hiányolok viszont számos nagy jelentőségű ügyre vonatkozó megnyilvánulást. Példaként említtem a fenntartható fejlődéshez kötődően a közlekedés jövőjével kapcsolatos dilemmákat, melyek politikai döntéshozói szinten is nagy bizonytalanságot váltanak ki. Az EU 2035-től betiltotta a robbanómotorok forgalmazását, de erős lobbik aktivizálódtak a szabályozás fellazítása érdekében. Kezdetben elsősorban a villanyautókra való áttérést tekintették alternatívnak, de elindult a hidrogénhajtású járművek intenzív fejlesztése is. Így 2030-ig minden EU-tagállamban ki kell építeni a hidrogén-töltőállomások hálózatát. Annak a kérdésnek a tisztázásában is komoly szerepe lehet a kémikusoknak, hogy melyik alternatív hajtáslánc a kedvezőbb, de a hazai vonatkozások mellett semmiképpen sem mehetünk el szóltanul. A nemzeti akkumulátor-iparági program ugyanis súlyos kérdéseket vet fel, de egyelőre fájó módon hiányoznak például a vízgazdálkodással, környezeti hatásokkal, a környezetszennyezés szankcionálásával kapcsolatos szakmai alapon történő viták.

Szintén lényegesen nagyobb aktivitásra lenne szükség a különböző csodaszerek valódi „értékét” bemutató ismeretterjesztés terén. A bizonyítatlan hatású ásványvizek, élelmiszerek, energetizáló és gyógyító kutyúk tárháza kifogyhatatlan. Ezek marketingje megdöbbentő leleményességgel, az áltudományok teljes arzenálját felvonultatva viszi a piacra a köklerek semmit nem érő termékeit. A laikus közvéleményt félrevezetik a tudományosnak látszó halandzsákkal, hiszen ezek konklúziója az, hogy mindig vannak könnyű megoldások a súlyos problémák kezelésére. Innen már csak egy lépés az összeesküvés-elméletek terjesztése, az értékalapú tudással szembeni bizalmatlanság gerjesztése. Egyfajta szakmai önvédelem is az, ha felvesszük a kesztyűt. Van, aki azt vallja, hogy majd megoldódnak a problémák maguktól is és nem kell ilyesmire energiát pazarolni. Azt gondolom, hogy ez a mentalitás elfogadhatatlan, mert a nihilbe vezető utat jelöli ki.

2025. március

Fábian István
egyetemi tanár

TARTALOM	VEGYIPAR ÉS KÉMIATUDOMÁNY	
	Egyetemi kutatást fiatalok nélkül nem lehetne csinálni – interjú Skodáné Földes Ritával	70
	OKTATÁS	
	Hallgatóbarát egyetem. Beszélgetés Takács Rita vezető pszichológussal	74
	KITEKINTÉS	
	Inzelt György: Kiről neveztek el? A Polányi-szabály. Második rész	78
	Kutasi Csaba: Szervezett textilhulladék-gyűjtés	82
	MEGEMLEKEZÉS	
	Náray-Szabó Gábor: Búcsú Sohár Pál kémikustól, az MTA rendes tagjától	85
	SÉTÁK A TUDOMÁNY KÖRÜL	
	Hargittai István: Kis budai séta a tudomány körül	86
	Horváth Imre, Silberer Vera: A Budapesti Tudományegyetem és a Műegyetem összekapcsolódó és szétváló kampuszai – vegyészszemmel	86
	VEGYÉSZLELETEK	
	Lente Gábor rovata	92
A HÓNAP KÉMIAI PUBLIKÁCIÓJA	94	
EGYESÜLETI ÉLET	95	
A HÓNAP HÍREI	98	

Címlapunkon:
Kettős hélix részlete
(Engler András, 2022;
foto: Horváth Imre)